

Preporučljivo je da se dete uvede u svet bajki kada napuni

4 godine

Jelena Holcer, pedagog iz „Škole za roditelje”

Prepoznavanje prave poruke

HOLCEROVA PODSEĆA DA JE OSNOVNA PORUKA AZIJSKIH BAJKI DA JE BOGAT SAMO ONAJ KO STEKNE ZNANJE I MUDROST, ALI I DA U SVETU POSTOJE I DRUGI POZITIVNI PRIMERI. - „CAREVO NOVO ODELO” JE POGODNA DA SE DETETU POKAŽE KAKO JE TAŠTINA POGREŠNA I DA JEDAN DEČAK MOŽE BITI PAMETNIJI OD VEĆINE AKO UME DA KAŽE ONO ŠTO MISLI. „PALČIĆ”, S DRUGE STRANE, UKAZUJE KOLIKO RODITELJI MOGU DA VOLE SVOJE DETE I DA GA PRIHVATE BEZ OBZIRA NA NJEGOVU RAZLIČITOST.

zagrliti dete, jer kroz njegov dodir svaka pročitana reč za dete ima dublji smisao - objašnjava Jelena Holcer, pedagog iz „Škole za roditelje”.

Ona savetuje da bajke ne treba uvoditi u život deteta pre njegovog četvrtog rođendana, kao i da one ne budu previše komplikovane i zastrašujuće, poput *Devojčice sa šibicama*, *Sebičnog džina* i *Srećnog princa* Oskara Vajlda.

- Pravo vreme za bajku jeste kada je dete sposobno da se emotivno distancira od nje. Kada krene u školu, detetovo interesovanje za bajke prestaje a javlja se za neke druge književne oblike - kaže Jelena. Ona ističe i da roditelj pre početka upoznavanja s nekom bajkom mora da razmisli o porukama koje će dete na taj način primiti, jer u većini oni koji su ružni moraju postati lepi da bi bili srećni, baš kao što su oni dobri uglavnom siromašni, a loši veoma bogati da bi se na kraju bajke situacija izmenila.

- S druge strane, osnovna pedagoška vrednost bajki jeste lekcija moralnosti. Naime, naš sistem vrednosti koji želimo da prenesemo deci jeste sadržan u osnovnim načelima mnogih bajki: dobro se dobrim vraća, nevaljalci na neki način stradaju na kraju, a laž biva otkrivena - naglašava Holcerova. Ona kaže i da roditelji ne bi trebalo da se dvoume oko toga da li da mališanima čitaju bajke koje sadrže pomalo zastrašujuće elemente. - Odrasli mogu da pomognu detetu da odagna neki strah koristeći veštice, zle mačeha, čarobne napitke, zmajevе umesto da im oni budu dodatno oružje za plašenje dece. Dete treba da razume da određena bića pripadaju samo svetu fantazije i da je ono u svom svetu bezbedno i zaštićeno. Naša sagovornica dodaje i da detetu uvek treba objasniti svaki tekst koji

7. rođendana

Mališani gube interesovanje za ovu vrstu književnosti posle

BETELHAJMOVO TUMAČENJE BAJKI

Austrijski psihoanalitičar Bruno Betelhajm je u svojoj knjizi „Značenje bajki” ponudio tumačenja bajki jezikom Frojdove psihoanalize

mu se čita, jer mu je potrebna pomoć da bi odredilo granicu između fantazije i stvarnosti.

- Dete mlađeg predškolskog uzrasta veruje u sve što vidi i čuje, pa je uvereno da jedna reč, poput neke čarolije, zaista ima određene magijske moći, baš kao i da bića iz bajki postoje i žive pored nas. Ono još ne poznaje ono što se roditelju podrazumeva. Zato mu se mora napomenuti da, na primer, Petar Pan može da leti zato što je to takva priča, ali da deca ne mogu zaista leteti - objašnjava Jelena Holcer.

NE TREBA ČEKATI PRINCA

JELENA PODSEĆA DA PORUKA, KOJA SE ČESTO PROVLAČI KROZ BAJKE, DA SE LEPODOM MOŽE POSTIĆI NEKAKAV IDEAL ILI VREDNOST NIJE POŽELJNA. -POSTOJE I ONE S MOTIVOM ČEKANJA PRINCA KAO SPASIOCA, POPUT „USPAVANE LEPOTICE” I „PEPELJUGE”. MAME TREBA DA RAZMISLE DA LI JE TO PORUKA KOJU ŽELE DA USVOJE NJIHOVE ČERKE. UMEMO TAKVOG STAVA TREBA NEGOVATI KOD ČERKI UVERENJE DA ĆE SAMO SOPSTVENOM AKCIJOM, OBRAZOVANJEM I ZALAGANJEM, A NE ČEKAJUĆI „PRINCA”, USPETI DA OSTVARE SVOJE ŽELJE.

Prema njemu, *Pepeljuga* je priča o suparništvu sestara, a život u pepelu simbolizuje njen inferioran odnos u poređenju sa sestrama. Istovremeno je i simbol ponovnog rađanja i sa njom se lako identifikuju deca oba pola, jer osećaju želju da nadmaše one koji izgledaju nadmoćniji. *Ivica i Marica* i *Crvenkapa* predstavljaju detetovu borbu za samostalnost i nezavisnost. Ipak, dok su Ivica i Marica bili gurnuti u svet, Crvenkapa je sama napustila svoj dom i, iako dobra, zapala je u iskušenje. Betelhajm je, vezano za ovu bajku, govorio da „kada u nama ne bi postojalo nešto što voli velikog zlog vuka, on ne bi imao moći nad nama”. Prema njemu, moralistička priča o okrutnosti sveta je bajka *Devojčica sa šibicama* dok su, po njemu, amoralne bajke *Mačak u čizmama* i *Čarobni pasulj*. Betelhajm je smatrao da one ne uče dete da izabere između dobra i zla, već mu pružaju nadu da i najmanji i najslabiji može da nadmudri velikog i moćnog sitnim lukavstvom. Džin koji je u sukobu sa junakom bajke odslikava odnos deteta i odraslog. Mališani su se oduvek bojali starijih i opirali se vlasti koju imaju nad njima, a jedini način da se ne povinuju njihovim naredbama bio je da ih nadmudre.